TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. rugsėjo 5 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Bendra užsienio ir saugumo politika – Ribojančios priemonės Birmai (Mianmarui) – Draudimas importuoti Birmos (Mianmaro) kilmės arba iš ten eksportuojamas prekes – Reglamentas (EB) Nr. 194/2008 – 2 straipsnio 2 dalies a punktas – Eksportuojami Birmos (Mianmaro) kilmės tikmedžio rąstai, apdorojami Taivane ir tada vežami į Europos Sąjungą – Reglamentas (EEB) Nr. 2913/92 – Bendrijos muitinės kodeksas – 24 straipsnis – Sąvoka „svarbus perdirbimas ar apdorojimas“ – Tikmedžio rąstai, kurie Taivane buvo nugenėti, nužievinti, aptašyti suformuojant stačiakampio skerspjūvį arba iš kurių ten paruošta tikmedžio pjautinė mediena – Taivano valdžios institucijų išduotas kilmės sertifikatas – Šio sertifikato vertė valstybių narių muitinėms nustatant tikmedžio rąstų kilmę“

Byloje C-67/23

dėl *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) 2022 m. lapkričio 17 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. vasario 8 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje prieš

S. Z.,

dalyvaujant

W. GmbH,

Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Arabadjiev, teisėjai T. von Danwitz, P. G. Xuereb (pranešėjas), A. Kumin ir I. Ziemele,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– S. Z., atstovaujamo *Rechtsanwalt* G. Schwendinger,

* Proceso kalba: vokiečių.

– W. GmbH, atstovaujamos *Rechtsanwältin* K. Göcke,

– *Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*, atstovaujamo P. Frank,

– Europos Komisijos, atstovaujamos M. Carpus Carcea, C. Hödlmayr ir F. Moro,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2008 m. vasario 25 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 194/2008 dėl riboja[mųjų] priemonių Birmai (Mianmarui) atnaujinimo ir sustiprinimo, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 817/2006 (OL L 66, 2008, p. 1), 2 straipsnio 2 dalies a punkto išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant baudžiamąją bylą prieš S. Z. dėl draudimo importuoti Birmos (Mianmaro) kilmės arba iš ten eksportuojamas prekes pažeidimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Kombinuotoji nomenklatūra

3 Į Europos Sąjungą importuojamų prekių muitinį klasifikavimą reglamentuoja 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL L 256, 1987, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 2 t., p. 382), iš dalies pakeisto 2007 m. rugsėjo 20 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1214/2007 (OL L 286, 2007, p. 1), I priede pateikta kombinuotoji nomenklatūra (toliau – KN), pagrįsta suderinta prekių aprašymo ir kodavimo sistema (toliau – SS), įtvirtinta 1983 m. birželio 14 d. Briuselyje Pasaulio muitinių organizacijos (PMO) sudarytoje Tarptautinėje suderintos prekių aprašymo ir kodavimo sistemos konvencijoje, kuri kartu su 1986 m. birželio 24 d. jos pakeitimo protokolu Europos ekonominės bendrijos vardu patvirtinta 1987 m. balandžio 7 d. Tarybos sprendimu 87/369/EEB (OL L 198, 1987, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 2 t., p. 288).

4 Reglamento Nr. 2658/87 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad KN perimamos šešių skaitmenų SS pozicijos bei subpozicijos ir tik septintas ir aštuntas skaitmenys nurodo KN būdingus poskyrius.

5 KN 4403 ir 4407 pozicijos, kurios atitinka tas pačias SS pozicijas, suformuluotos taip: „Padarinė mediena, nuo kurios nuskusta arba nenuskusta žievė ir brazdas, kuri grubiai aptašyta suformuojant kvadrato skerspjūvį arba neaptašyta“ ir „Mediena, kurios storis didesnis kaip 6 mm, išilgai perpjauta arba perskelta, nudrožta arba be žievės, obliuota arba neobliuota, šlifuota arba nešlifuota, sujungta arba nesujungta galais“.

Bendrijos muitinės kodeksas

6 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2913/92, nustatantis Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307; toliau – Bendrijos muitinės kodeksas), buvo panaikintas ir nuo 2016 m. gegužės 1 d. pakeistas 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 287, 2013, p. 90). Tačiau, atsižvelgiant į pagrindinės bylos faktinių aplinkybių susiklostymo datą, šiai bylai taikomas Bendrijos muitinės kodeksas.

7 Bendrijos muitinės kodekso II antraštinėje dalyje „Veiksniai, kuriais remiantis taikomi importo arba eksporto muitai bei kitos priemonės, taikytinos vykdant prekybą prekėmis“ buvo 1 skyrius „Europos Bendrijų muitų tarifas ir tarifinis prekių klasifikavimas“, o jame – šio kodekso 20 straipsnis, suformuluotas taip:

„1. Skolos muitinei atsiradimo atveju teisiškai privalomi sumokėti muitai apskaičiuojami remiantis Europos Bendrijų muitų tarifu.

<…>

3. Europos Bendrijų muitų tarifą sudaro:

<…>

d) lengvatinių tarifų priemonės, nustatytos susitarimais, kuriuos Bendrija yra sudariusi su tam tikromis šalimis arba šalių grupėmis ir kuriose joms suteikta teisė naudotis lengvatiniu tarifų režimu;

e) lengvatinių tarifų priemonės, kurias Bendrija vienašališkai taiko tam tikroms šalims, šalių grupėms arba teritorijoms;

<…>“

8 Šios II antraštinės dalies 2 skyriuje „Prekių kilmė“ buvo 1 skirsnis „Nelengvatinė prekių kilmė“ ir 2 skirsnis „Lengvatinė prekių kilmė“.

9 Šiame 1 skirsnyje buvo Bendrijos muitinės kodekso 22 straipsnis, jame numatyta:

„Nelengvatinė prekių kilmė, apibrėžta 23–26 straipsniuose, nustatoma:

a) taikant Europos Bendrijų muitų tarifą, išskyrus 20 straipsnio 3 dalies d ir e punktuose nurodytas priemones;

b) taikant ne tarifų priemones, nustatytas tam tikrų su prekyba prekėmis susijusių sričių dalykus reglamentuojančiomis Bendrijos nuostatomis;

c) įforminant ir išduodant prekių kilmės sertifikatus.“

10 Šio kodekso 23 straipsnyje buvo nurodyta:

„1. Prekėmis, kilusiomis iš tam tikros šalies, laikomos prekės, visiškai išgautos arba pagamintos tik toje šalyje.

2. Formuluotė „prekės, visiškai išgautos arba pagamintos vienoje šalyje“ reiškia:

<…>

b) joje išaugintus augalinės kilmės produktus;

<…>“

11 Minėto kodekso 24 straipsnyje buvo nustatyta:

„Jeigu prekės buvo gaminamos ne vienoje šalyje, jos laikomos kilusiomis iš tos šalies, kurioje buvo atliekamas baigiamasis, svarbus, ekonomiškai pagrįstas jų perdirbimo arba apdorojimo procesas tam tikslui įrengtoje įmonėje, o šio proceso metu buvo pagamintas naujas produktas arba atliktas svarbus to produkto gamybos etapas.“

12 Šio kodekso 26 straipsnyje buvo nustatyta:

„1. Muitų teisės aktai arba kiti konkrečių sričių dalykus reglamentuojantys Bendrijos teisės aktai gali nustatyti, kada privaloma pateikti prekių kilmę įrodantį dokumentą.

2. Nepaisant to, kad pateiktas toks dokumentas, muitinė turi teisę, kilus rimtoms abejonėms, reikalauti, kad būtų pateiktas bet kuris papildomas įrodymas, liudijantis, kad nurodyta prekių kilmė [atitinka] atitinkamų Bendrijos teisės aktų nustatytų taisyklių reikalavimus.“

Reglamentas (EEB) Nr. 2454/93

13 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamentas (EEB) Nr. 2454/93, išdėstantis Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (OL L 253, 1993, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 6 t., p. 3), buvo panaikintas 2016 m. balandžio 1 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/481, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EEB) Nr. 2454/93, išdėstantis Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (OL L 87, 2016, p. 24). Vis dėlto atsižvelgiant į pagrindinės bylos faktinių aplinkybių susiklostymo datą šiai bylai taikomas Reglamentas Nr. 2454/93.

14 Šiame reglamente buvo 13a priedas, kuris į jį įtrauktas 2010 m. lapkričio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1063/2010 (OL L 307, 2010, p. 1) ir kuriame buvo II dalis „Produktų ir apdorojimo bei perdirbimo operacijų, kuriomis suteikiamas kilmės statusas, sąrašas“; joje, be kita ko, buvo numatyta:

Suderintos sistemos pozicija	Produkto aprašymas	Kilmės statuso suteikimo perdirbimo operacijos (apdorojimas ar perdirbimas, kuriuo kilmės statuso neturinčioms medžiagoms suteikiamas kilmės statusas)
<…>	<…>	<…>
ex 44 skirsnis	Mediena ir medienos dirbiniai; medžio anglys, išskyrus:	Gamyba iš bet kuriai kitai pozicijai negu produktas priskiriamų medžiagų *arba* Gamyba, kai visų panaudotų medžiagų vertė neviršija 70 % produkto *ex-works* kainos.
ex 4407	Mediena, kurios storis didesnis kaip 6 mm, išilgai perpjauta arba perskelta, nudrožta arba be žievės, obliuota, šlifuota arba sujungta galais	Obliavimas, šlifavimas arba sujungimas galais
<…>	<…>	<…>

Reglamentas Nr. 194/2008

15 Reglamentas Nr. 194/2008 nuo 2013 m. gegužės 3 d. buvo panaikintas 2013 m. gegužės 2 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 401/2013 dėl ribojamųjų priemonių Mianmarui / Birmai, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 194/2008 (OL L 121, 2013, p. 1). Vis dėlto, atsižvelgiant į pagrindinės bylos faktinių aplinkybių susiklostymo datą, šiai bylai taikomas Reglamentas Nr. 194/2008.

16 Reglamento Nr. 194/2008 6 ir 7 konstatuojamosiose dalyse buvo nurodyta:

„(6) [Europos Sąjungos] Taryba ir tarptautinės bendruomenės nariai jau daugiau kaip dešimtmetį ne kartą smerkė Birmos (Mianmaro) režimo vykdomus kankinimus, susidorojimus ir savavališkas egzekucijas, priverstinį darbą, moterų išnaudojimą, politinius areštus, priverstinius gyventojų perkėlimus ir pagrindinių teisių – žodžio, judėjimo ir susirinkimų laisvės – suvaržymus. Atsižvelgiant į šio režimo vykdomus užsitęsusius nuolatinius sunkius pagrindinių žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant neseniai įvykdytą žiaurų taikių demonstracijų numalšinimą, šiuo reglamentu nustatomom[i]s riboja[mosiomis] priemonėmis skatinama pagarba pagrindinėms žmogaus teisėms ir tokiu būdu padedama apsaugoti visuomenės moralę.

„(7) Naujosios ribojančios priemonės taikomos sektoriams, kurie teikia pajamų šaltinius Birmos (Mianmaro) kariniam režimui. Todėl naujosios ribojančios priemonės taikomos medienai ir medienos produktams, akmens anglims, auksui, sidabrui, tam tikriems netauriesiems metalams, brangakmeniams ir pusbrangiams akmenims. Šiuose sektoriuose taikomos tam tikros priemonės, kuriomis ribojamas importas, eksportas ir investicijos. Šiuose sektoriuose

taikomos tam tikros priemonės, kuriomis ribojamas importas, eksportas ir investicijos. Subjektų, kuriems taikomi šie nauji investicijų ir finansinės paramos eksportui apribojimai, sąrašas turėtų atitikti [2007 m. lapkričio 19 d. Tarybos bendrosios] pozicijos 2007/750/BUSP [iš dalies keičiančios Bendrąją poziciją 2006/318/BUSP, atnaujinančią ribojančias priemones Birmai (Mianmarui) (OL L 308, 2007, p. 1)] I priede pateiktą sąrašą, kuriame išvardijami subjektai Birmoje (Mianmare), vykdantys veiklą šiuose tiksliniuose sektoriuose.“

17 Šio reglamento 1 skyriuje „Sąvokų apibrėžtys“ esančiame 1 straipsnyje buvo nustatyta:

„Šiame reglamente taikomos šios sąvokų apibrėžtys:

a) „importas“ – prekių įvežimas į Bendrijos muitų teritoriją ar kitas teritorijas, kurioms taikoma [EB sutartis], pagal [EB sutarties] 299 straipsnyje nustatytas sąlygas. <…>

<…>“

18 Reglamento Nr. 194/2008 2 skyriuje „Importo ir pirkimų apribojimai“ esančio 2 straipsnio 1–3 dalyse buvo numatyta:

„1. Į I priedą įtraukiamos šių kategorijų prekės:

a) apvalūs rąstai, mediena ir medienos produktai;

b) akmens anglis ir tam tikri metalai; ir

c) brangakmeniai ir pusbrangiai akmenys.

2. Draudžiama:

a) importuoti I priede išvardytas prekes, jei šios prekės:
   i) yra Birmos (Mianmaro) kilmės arba
   ii) buvo eksportuotos iš Birmos (Mianmaro);

b) pirkti Birmoje (Mianmare) esančias prekes, išvardytas I priede;

c) vežti I priede išvardytas prekes, jei šios prekės yra Birmos (Mianmaro) kilmės arba jei jos eksportuojamos iš Birmos (Mianmaro) į kitą šalį, o jų galutinė paskirties vieta yra Bendrijoje; arba

d) sąmoningai ir apgalvotai dalyvauti veikloje, kurios tikslas arba rezultatas yra tiesioginis ar netiesioginis a, b arba c punktuose nurodytų draudimų nesilaikymas.

3. Prekių kilmė nustatoma pagal atitinkamas [Bendrijos muitinės kodekso] nuostatas.“

19 Minėto reglamento I priedo pavadinimas buvo „2 straipsnyje nurodytų prekių, kurioms taikomi importo ir pirkimų apribojimai, sąrašas“. Šio priedo A punkte „Apvalūs rąstai, mediena ir medienos produktai“ buvo nurodytos prekės, priskiriamos prie KN 4403 ir 4407 pozicijų.

Vokietijos teisė

20 2009 m. gegužės 27 d. redakcijos *Außenwirtschaftsgesetz* (Užsienio prekybos įstatymas, toliau – Užsienio prekybos įstatymas) 34 straipsnio 4 dalies 2 punkte buvo nustatyta:

„Nuo šešių mėnesių iki penkerių metų laisvės atėmimo bausme baudžiamas asmuo, kuris

<…>

2) pažeidžia arba apeina *Bundesanzeiger* paskelbtą tiesiogiai taikomą draudimą eksportuoti, importuoti, vežti tranzitu, transportuoti, parduoti, pristatyti, pateikti, perduoti, taip pat teikti paslaugas, investicijas ir paramą, nustatytą Europos Bendrijų teisės aktu, kuriuo siekiama įgyvendinti Europos Sąjungos Tarybos bendros užsienio ir saugumo politikos srityje nustatytą ekonominę sankciją <…>“

21 Reglamentas Nr. 194/2008, tiesiogiai taikomas Vokietijos Federacinės Respublikos teritorijoje, kiek tai susiję su jo 2 straipsnio 2 dalies a punktu, nagrinėjamu pagrindinėje byloje, buvo paskelbtas *Bundesanzeiger* 2009 m. spalio 22 d.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

22 S. Z. buvo vienintelis Hamburge (Vokietija) buveinę turėjusios bendrovės, prekiavusios Birmos (Mianmaro) kilmės tikmedžio mediena (toliau – atitinkama bendrovė), vadovas. Ši mediena daugiausia buvo naudojama laivų statybai. Ši bendrovė buvo bendrovės *W. GmbH*, kuri yra konfiskuoto turto savininkė ir suinteresuotoji šalis konfiskavimo procedūroje pagrindinėje byloje, teisinė pirmtakė.

23 2021 m. balandžio 27 d. *Landgericht Hamburg* (Hamburgo apygardos teismas, Vokietija) nuosprendžiu S. Z. nuteistas už Užsienio prekybos įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 2 punkto pažeidimą vienų metų ir devynių mėnesių laisvės atėmimo bausme. *Landgericht Hamburg* (Hamburgo apygardos teismas) taip pat nurodė iš W. konfiskuoti tikmedžio rąstus (toliau – nagrinėjami produktai) ir 3 310 902,98 EUR sumą, atitinkančią dėl pažeidimo gautos naudos vertę.

24 Šiuo klausimu šis teismas konstatavo, kad S. Z. iniciatyva atitinkama bendrovė nuo 2009 m. spalio mėn. iki 2011 m. gegužės mėn., t. y. įsigaliojus Reglamentui Nr. 194/2008, draudžiančiam importuoti Birmos (Mianmaro) kilmės ar iš ten eksportuotas prekes, toliau importavo tikmedžio medieną iš Birmos (Mianmaro) ir ja prekiavo. Šios bendrovės tiekėjas, įsisteigęs Taivane, nukirto tikmedžius Birmoje (Mianmare), paskui pervežė šių medžių rąstus į Taivaną ir ten juos apdorojo lentpjūvėse.

25 Be to, minėtas teismas konstatavo, kad Taivane šiems rąstams buvo taikytas trijų rūšių apdorojimas. Kai kuriems iš jų buvo paprasčiausiai nugenėtos šakos ir pašalinta žievė. Kitiems buvo nugenėtos šakos ir pašalinta žievė, o vėliau jie aptašyti suformuojant stačiakampio skerspjūvį, t. y. supjauti stačiakampio gretasienio forma. Galiausiai kai kurie rąstai buvo supjauti į lentas arba plokštes, t. y. paruošta pjautinė tikmedžio mediena. Po šio apdorojimo mediena, turinti Taivano valdžios institucijų išduotus kilmės sertifikatus, buvo gabenama laivu į Hamburgą, kur ją priėmė atitinkama bendrovė.

26 Tas pats teismas nusprendė, kad dėl nagrinėjamos tikmedžio medienos apdorojimo operacijų Taivane ji buvo šios šalies kilmės, todėl Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis, pagal kurį draudžiama importuoti Birmos (Mianmaro) kilmės prekes, nebuvo pažeistas. Vis dėlto jis konstatavo, kad, nepaisant šios medienos gabenimo į Taivaną ir ten atliktų pjovimo darbų, ta mediena neprarado iš Birmos (Mianmaro) eksportuoto produkto statuso, kaip tai suprantama pagal šio 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktį, taigi reikia pripažinti, kad ši nuostata buvo pažeista.

27 S. Z. ir W. pateikė kasacinį skundą dėl 2021 m. balandžio 27 d. *Landgericht Hamburg* (Hamburgo apygardos teismas, Vokietija) sprendimo *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Jų teigimu, viena vertus, nagrinėjami rąstai nebuvo vien pervežti iš Birmos (Mianmaro) į Vokietiją per Taivaną – pastarojoje trečiojoje šalyje jie buvo apdoroti arba perdirbti, todėl įgijo naują kilmę, o Taivano valdžios institucijos išdavė kilmės sertifikatus, kuriuose Taivanas nurodytas kaip kilmės šalis. Taigi nagrinėjami produktai yra ne Birmos (Mianmaro) kilmės mediena, bet produktai iš Taivano medienos, importuoti į Vokietiją. Vadinasi, nagrinėjamų prekių importas nepažeidžia Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunkčio. Kita vertus, į Sąjungos teritoriją įvežta nagrinėjama tikmedžio mediena buvo eksportuota ne iš Birmos (Mianmaro), kaip tai suprantama pagal šio 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktį, bet iš Taivano.

28 *Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof* (Aukščiausiojo Federalinio Teisingumo Teismo generalinis prokuroras, Vokietija) (toliau – generalinis prokuroras) pritarė *Landgericht Hamburg* (Hamburgo apygardos teismas) vertinimui. Iš esmės jis manė, kad šiuo atveju iš Birmos (Mianmaro) eksportuotos tikmedžio medienos apdirbimas lėmė tik šios prekės kilmės pokytį, tačiau dėl to ji netapo kita preke.

29 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, pirma, kad nagrinėjamų produktų importas yra veika, už kurią baudžiama pagal Užsienio prekybos įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 2 punktą, siejamą su Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punktu, jeigu Taivane atlikto apdorojimo ar perdirbimo nepakako, kad nagrinėjama tikmedžio mediena įgytų naują kilmę, todėl ji vis dar yra Birmos (Mianmaro) kilmės, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktį.

30 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į 1977 m. sausio 26 d. Sprendimą *Gesellschaft für Überseehandel* (49/76, EU:C:1977:9), susijusį su kazeinu, ir 1984 m. vasario 23 d. Sprendimą *Zentrag* (93/83, EU:C:1984:78), susijusį su galvijiena, abejoja, ar Birmoje (Mianmare) nukirstos tikmedžio medienos apdorojimas Taivane buvo toks svarbus, kad pagal Bendrijos muitinės kodekso 24 straipsnį ši mediena tapo Taivano kilmės preke. Vis dėlto jis pažymi, kad supjovus padarinę tikmedžio medieną, siekiant iš jos padaryti pjautinę medieną, pakinta SS pozicija, nes neperdirbta mediena priskiriama prie SS 4403 pozicijos, o pjautinė mediena, kurios storis didesnis kaip 6 mm, – prie SS 4407 pozicijos. Tačiau bylose, kuriose buvo priimti minėti sprendimai, dėl operacijų keičiant galvijienos ar kazeino pateikimą, pozicijos nesikeitė. Keturių skaitmenų tarifinės pozicijos pokytis galėtų būti svarbaus produkto apdorojimo požymis, nes SS yra grindžiama natūralių produktų ir žaliavų progresija vis labiau perdirbtų produktų link.

31 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, darant prielaidą, jog dėl Taivane atliktų pjovimo darbų pasikeitė kilmė, už nagrinėjamą importą būtų baudžiama, jeigu nagrinėjami tikmedžio rąstai būtų eksportuoti iš Birmos (Mianmaro) pažeidžiant Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktį.

32 Šiuo klausimu, priešingai, nei mano *Landgericht Hamburg* (Hamburgo apygardos teismas) ir generalinis prokuroras, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas yra linkęs manyti, kad šio 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje vartojamą sąvoką „eksportuotos iš Birmos (Mianmaro)“ reikia aiškinti taip, kad į šią sąvoką patenka tik tiesiogiai iš Birmos (Mianmaro) į Sąjungą importuotos prekės, o ne prekės, kurios buvo vežamos į trečiąją šalį, šiuo atveju Taivaną, o vėliau – į Sąjungą, neatsižvelgiant į tai, ar šioje trečiojoje šalyje jos buvo apdorotos ar perdirbtos taip, kad įgytų naują kilmę. Jei tokiam aiškinimui būtų pritarta, S. Z. nebūtų pažeidęs minėto 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunkčio.

33 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, dėl *Landgericht Hamburg* (Hamburgo apygardos teismas) ir generalinio prokuroro pateikto minėtos frazės aiškinimo Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis netektų savarankiškos taikymo srities ir dėl to trečiųjų šalių prekėms, pagamintoms iš žaliavų ar produktų, kurių kilmė – Birma (Mianmaras), būtų taikomas 2 straipsnio 2 dalies a punkte numatytas importo draudimas, nors Sąjungos teisės aktų leidėjas to nesiekė.

34 Galiausiai, trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar tokie kilmės sertifikatai, kokius išdavė Taivano valdžios institucijos, yra privalomi valstybių narių muitinėms, joms nagrinėjant, ar pažeistas Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkte numatytas importo draudimas.

35 Šiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento [Nr. 194/2008] 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktyje vartojama sąvoka „yra Birmos (Mianmaro) kilmės“ turi būti aiškinama taip, kad [Birmoje (Mianmare)] išaugintų tikmedžių rąstų perdirbimas trečiojoje šalyje (šiuo atveju – Taivane) nepakeitė kilmės, todėl taip, kaip nurodyta toliau, apdoroti tikmedžio rąstai išlieka „Birmos (Mianmaro) kilmės prekėmis“:

– rąstų genėjimas ir žievės šalinimas,

– rąstų pjovimas į tikmedžio tašus [„teak squares“] (nukirstų ir nužievintų medžių rąstai, aptašyti formuojant stačiakampio skerspjūvį),

– rąstų pjovimas į lentas arba plokštes (pjautinė mediena)?

2. Ar Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje vartojama sąvoka „eksportuotos iš Birmos (Mianmaro)“ turi būti aiškinama taip, kad ji apima tik tiesiogiai iš [Birmos (Mianmaro)] į [Sąjungą] importuotas prekes, todėl prekėms, kurios iš pradžių buvo nugabentos į trečiąją šalį (šiuo atveju – Taivaną), o iš ten – į Sąjungą, reglamentas netaikomas, neatsižvelgiant į tai, ar jos buvo perdirbtos arba apdorotos toje trečiojoje šalyje, siekiant suteikti kilmę?

3. Ar Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis turi būti aiškinamas taip, kad trečiosios šalies (šiuo atveju – Taivano) išduotas kilmės sertifikatas, pagal kurį supjauti [Birmos (Mianmaro)] kilmės tikmedžio rąstai dėl tokio apdirbimo šioje trečiojoje šalyje įgijo tos šalies kilmę, nėra valdžios institucijoms privalomas vertinant, ar buvo pažeistas Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 [dalies a punkte] nustatytas importo draudimas?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

36 Remiantis suformuota jurisprudencija, nacionaliniams teismams ir Teisingumo Teismui bendradarbiaujant, kaip numatyta SESV 267 straipsnyje, pastarasis turi pateikti nacionaliniam teismui naudingą atsakymą, kuris leistų priimti sprendimą jo nagrinėjamoje byloje. Tokiu atveju prireikus Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus. Be to, Teisingumo Teismui gali tekti atsižvelgti į Sąjungos teisės normas, kurių nacionalinis teismas nebuvo nurodęs savo klausimuose (2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Groenland Poultry*, C-169/22, EU:C:2023:638, 47 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

37 Pirmajame klausime prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė tik Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktį.

38 Šia nuostata draudžiama importuoti šio reglamento I priede išvardytas prekes, jeigu jos yra Birmos (Mianmaro) kilmės. Šio priedo A punktas susijęs su „[a]pvalių rąstų, medienos ir medienos produktų“ kategorija.

39 Pagal minėto reglamento 2 straipsnio 3 dalį prekių kilmė nustatoma pagal taikytinas Bendrijos muitinės kodekso nuostatas. Šiuo atveju reikšminga šio kodekso nuostata yra jo 24 straipsnis.

40 Šiame 24 straipsnyje numatyta: „[j]eigu prekės buvo gaminamos ne vienoje šalyje, jos laikomos kilusiomis iš tos šalies, kurioje buvo atliekamas baigiamasis, svarbus, ekonomiškai pagrįstas jų perdirbimo arba apdorojimo procesas tam tikslui įrengtoje įmonėje, o šio proceso metu buvo pagamintas naujas produktas arba atliktas svarbus to produkto gamybos etapas“.

41 Taigi reikia manyti, kad pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis, siejamas su Bendrijos muitinės kodekso 24 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad tikmedžio rąstų genėjimas, nužievinimas, aptašymas formuojant stačiakampio skerspjūvį arba perdirbimas į pjautinę medieną yra perdirbimas ar apdorojimas, lemiantis atlikus tokias operacijas gautų prekių kilmę.

Dėl priimtinumo

42 W. iš dalies ginčija pirmojo klausimo priimtinumą ir teigia, kad klausimas, ar tikmedžio rąstų nugenėjimas ir nužievinimas gali lemti tokių prekių pasikeitusią kilmę, neturi reikšmės, nes, remiantis *Landgericht Hamburg* (Hamburgo apygardos teismas) išvadomis, kurios saisto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą, pagrindinėje byloje šios prekės nebuvo importuotos į Vokietiją – buvo importuoti tik tikmedžio rąstai, aptašyti formuojant stačiakampio skerspjūvį, ir pjautinė tikmedžio mediena.

43 Šiuo klausimu primintina, kad, Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant, kaip numatyta SESV 267 straipsnyje, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų

svarbą. Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, kai pateikiami klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu (2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Sogefinancement*, C-50/22, EU:C:2023:177, 16 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

44 Tuo remiantis reikia daryti išvadą, kad klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinas tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Sogefinancement*, C-50/22, EU:C:2023:177, 17 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

45 Vis dėlto nagrinėjamu atveju taip nėra.

46 Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nėra akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas neturi jokio ryšio su pagrindinės bylos faktais ar dalyku. Be to, reikia konstatuoti, kad, viena vertus, pirmasis prejudicinis klausimas nėra hipotetinis ir, kita vertus, Teisingumo Teismas turi faktinės ir teisinės informacijos, būtinos naudingai atsakyti į šį klausimą.

47 Todėl reikia priimti sprendimą dėl Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunkčio, siejamo su Bendrijos muitinės kodekso 24 straipsniu, išaiškinimo, atsižvelgiant į pirmajame klausime išvardytas tris apdorojimo rūšis.

Dėl esmės

48 Iš Bendrijos muitinės kodekso 24 straipsnio matyti, kad jeigu prekės gamyba vyksta dviejose ar daugiau šalių, lemiamas kriterijus nustatant jos kilmę yra baigiamasis, svarbus šios prekės perdirbimas arba apdorojimas (šiuo klausimu žr. 2021 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Renesola UK*, C-209/20, EU:C:2021:400, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

49 Be to, prekių kilmė turi būti nustatoma remiantis objektyviu ir realiu pagrindinės ir perdirbtos prekės skirtumu, kuris iš esmės priklauso nuo kiekvienos iš šių prekių specifinių esminių savybių (2010 m. vasario 11 d. Sprendimo *Hoesch Metals and Alloys*, C-373/08, EU:C:2010:68, 45 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

50 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad sąvoka „baigiamasis, svarbus <…> perdirbimo arba apdorojimo procesas“, kaip tai suprantama pagal Bendrijos muitinės kodekso 24 straipsnį, turi būti suprantama kaip reiškianti gamybos proceso etapą, per kurį šios prekės įgyja savo paskirtį, taip pat konkrečių savybių ir sudėtį, kurių anksčiau neturėjo ir kurios vėliau iš esmės kokybiškai nekeičiamos (2021 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Renesola UK*, C-209/20, EU:C:2021:400, 38 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

51 Taigi procesai, pakeičiantys prekės išvaizdą dėl jos panaudojimo, tačiau nelemiantys svarbaus kokybinio savybių pakeitimo, negali nulemti šios prekės kilmės (2010 m. vasario 11 d. Sprendimo *Hoesch Metals and Alloys*, C-373/08, EU:C:2010:68, 46 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

52 Vadinasi, produkto perdirbimo operacijos, kurios reikšmingai nepakeičia jo savybių ar sudėties, nes pasireiškia tik jo padalijimu ir pavidalo pakeitimu, nėra pakankamai reikšmingas kokybinis pakeitimas, kuris galėtų būti traktuojamas kaip naujo produkto pagaminimas arba kaip svarbus šio produkto gamybos etapas (2010 m. vasario 11 d. Sprendimo *Hoesch Metals and Alloys*, C-373/08, EU:C:2010:68, 47 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

53 Tokiomis aplinkybėmis, kiek tai susiję su pirmosios rūšies apdorojimu, t. y. nagrinėjamų tikmedžio rąstų nugenėjimu ir nužievinimu, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos nematyti, kad šis apdorojimas būtų suteikęs šiems rąstams paskirtį, taip pat konkrečių savybių ir sudėtį, kurių anksčiau jos neturėjo ir kurios vėliau nėra iš esmės kokybiškai keičiamos. Atvirkščiai, atrodo, kad šios rūšies apdorojimas, su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, yra paprasta apdorojimo operacija, susijusi tik su medienos pateikimu. Kaip minėta šio sprendimo 52 punkte, tokia operacija negali būti traktuojama kaip naujo produkto pagaminimas arba kaip svarbus nagrinėjamų prekių gamybos etapas, taigi ir kaip lemianti jų kilmę.

54 Kalbant apie antrosios rūšies apdorojimą, t. y. nagrinėjamų tikmedžio rąstų, prieš tai nugenėtų ir nužievintų, aptašymą formuojant stačiakampio skerspjūvį, t. y. jų supjaustymą stačiakampio gretasienio forma, taip pat neatrodo, kad šiuo atveju ši apdorojimo operacija suteikė tiems rąstams paskirtį, taip pat konkrečių savybių ir sudėtį, kurių anksčiau jie neturėjo ir kurios vėliau nėra iš esmės kokybiškai keičiamos, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 50 punkte nurodytą jurisprudenciją. Atvirkščiai, kaip pažymėjo patys S. Z. ir W., šis antrosios rūšies apdorojimas yra tarpinis etapas, būtinas gaminant pjautinę medieną. Taigi šis antrosios rūšies apdorojimas negali būti laikomas lemiančiu minėtų rąstų kilmę.

55 Vis dėlto S. Z. ir W. teigia, kad iš 2009 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *HEKO Industrieerzeugnisse* (C-260/08, EU:C:2009:768) ir 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos (OL L 343, 2015, p. 1), 22-03 priedo matyti, kad pasikeitusi kilmė iš esmės turi būti konstatuojama, kai apdorojus ar perdirbus padarinę medieną labai padidėja medienos vertė; paprastai tai pripažįstama, kai padidėjimas viršija 30 %. Šiuo atveju, kaip teigia S. Z. ir W., nagrinėjamų tikmedžio rąstų vertė padidėjo daugiau nei 30 % po to, kai jie buvo aptašyti formuojant stačiakampio skerspjūvį. Bet kuriuo atveju, net jei šių rąstų vertė nepadidėjo 30 %, nes jiems aptašyti formuojant stačiakampio skerspjūvį reikia specialios pjovimo įrangos ir tai gali atlikti tik specialiai šiuo tikslu parengti darbuotojai, toks apdorojimo būdas turėtų būti laikomas lemiančiu minėtų rąstų kilmę.

56 Reikia pažymėti, pirma, kad, kiek tai susiję su verte, kurią nagrinėjami tikmedžio rąstai įgijo dėl jų aptašymo suformuojant stačiakampio skerspjūvį, Teisingumo Teismas dėl klausimo, ar įvairių elementų surinkimo operacija yra svarbus perdirbimas arba apdorojimas, iš tiesų yra nusprendęs, kad būna situacijų, kai įvertinimas, remiantis techninio pobūdžio kriterijais, negali būti galutinis nustatant prekės kilmę, ir kad tokiais atvejais papildomai reikia atsižvelgti į kitus aiškius ir objektyvius kriterijus, pavyzdžiui, pridėtinės vertės kriterijų, kuris, kiek tai susiję su sudėtingos sudėties prekėmis, atspindi, kas sudaro esminį jų kilmę lemiantį perdirbimą (šiuo klausimu žr. 2009 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *HEKO Industrieerzeugnisse*, C-260/08, EU:C:2009:768, 30 ir 31 punktus).

57 Vis dėlto pagrindinėje byloje nagrinėjama operacija yra ne įvairių elementų surinkimo operacija, kurią atliekant surenkama daug dalių, kad būtų sudaryta nauja nuosekli visuma (šiuo klausimu žr. 1989 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Brother International*, C-26/88, EU:C:1989:637, 13 punktą), bet pagrindinės prekės supjaustymas.

58 Taigi reikia konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju papildomas pridėtinės vertės kriterijus, nustatytas šio sprendimo 56 punkte nurodytoje jurisprudencijoje, netaikytinas.

59 Antra, dėl informacijos, kuria remiasi S. Z. ir W., susijusios su produktais, priskiriamais prie SS 44 pozicijos, nurodytos Deleguotojo reglamento 2015/2446 22-03 priedo II dalies lentelėje, reikia pažymėti, kad šis deleguotasis reglamentas netaikomas *ratione temporis*. Jis taikomas nuo 2016 m. gegužės 1 d., o pagrindinėje byloje nagrinėjamas importas buvo vykdomas 2009–2011 m. Vis dėlto ši informacija yra identiška tai, kuri buvo Reglamento Nr. 2454/93 13a priede, įtrauktame į tą reglamentą Reglamentu Nr. 1063/2010, taikomu nuo 2011 m. sausio 1 d., taigi ir nuo tos dienos vykdytam importui.

60 Pakanka pažymėti, kad pastarajame priede nustatytos tik taisyklės, susijusios su lengvatine prekių kilme, o ne taisyklės, susijusios su nelengvatine prekių kilme, kuri nagrinėjama šioje byloje.

61 Galiausiai, kalbant apie S. Z. ir W. nurodytą aplinkybę, kad tašams iš tikmedžio rąstų paruošti reikia specialios pjovimo įrangos ir tai gali atlikti tik specialiai apmokyti darbuotojai, reikia pažymėti, kad iš pačios Bendrijos muitinės kodekso 24 straipsnio formuluotės matyti, kad apdorojimo tam tikslui įrengtoje įmonėje nepakanka, kad jis būtų laikomas svarbiu, kaip tai suprantama pagal šį straipsnį.

62 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad nagrinėjamų tikmedžio rąstų aptašymas suformuojant stačiakampio skerspjūvį nėra šių prekių kilmę lemiantis perdirbimas ar apdorojimas.

63 Dėl trečiosios rūšies apdorojimo, t. y. pjautinės medienos iš tikmedžio rąstų paruošimo, atrodo, kad, priešingai, nei teigia generalinis prokuroras, šis supjaustymas nėra paprasta pjovimo operacija, nes jį sudaro keli etapai – atitinkami rąstai prieš juos supjaustant į plokštes turi būti nugenėti, nužievinti ir aptašyti suformuojant stačiakampio skerspjūvį.

64 Be to, po šio apdorojimo gautos prekės naudojamos vėlyvajame prekių, skirtų, kaip šiuo atveju, laivų statybai, gamybos proceso etape. Iš tiesų perdirbimas į pjautinę medieną gali būti laikomas gamybos proceso etapu, per kurį atitinkamos prekės įgyja savo paskirtį, taip pat konkrečių savybių ir sudėtį, kurių anksčiau neturėjo ir kurios vėliau nėra iš esmės kokybiškai keičiamos, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 50 punkte nurodytą jurisprudenciją.

65 Šią išvadą patvirtina tai, kad tikmedžio rąstai ir iš jų paruošti tašai priskiriami prie KN 4403 pozicijos kaip padarinė mediena, o pjautinė tikmedžio mediena yra klasifikuojama vėlesnio apdorojimo etape, KN 4407 pozicijoje.

66 Iš jurisprudencijos matyti, kad pasikeitusi prekės tarifinės pozicija dėl šios prekės perdirbimo operacijos rodo svarbų jos perdirbimo ar apdorojimo pobūdį (šiuo klausimu žr. 2023 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Stappert Deutschland*, C-210/22, EU:C:2023:693, 58 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

67 Taigi trečiosios rūšies apdorojimas, kurį sudarė nagrinėjamų tikmedžio rąstų perdirbimas į pjautinę medieną, pagal Bendrijos muitinės kodekso 24 straipsnį gali būti laikomas Taivano kilmę šiems rąstams suteikiančiu apdorojimu.

68 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis, siejamas su Bendrijos muitinės kodekso 24 straipsniu, turi būti aiškinamas taip:

– tikmedžio rąstų genėjimas, nužievinimas ar tašymas formuojant stačiakampio skerspjūvį nėra perdirbimas ar apdorojimas, lemiantis atlikus tokias operacijas gautų prekių kilmę,

– tikmedžio rąstų perdirbimas į pjautinę medieną yra perdirbimas ar apdorojimas, lemiantis atlikus tokią operaciją gautos prekės kilmę.

Dėl antrojo klausimo

69 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje esančią frazę „eksportuotos iš Birmos (Mianmaro)“ reikia aiškinti taip, kad šios nuostatos taikymo sritis apima tik prekes, kurios buvo importuotos į Sąjungą tiesiogiai iš Birmos (Mianmaro).

70 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2024 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Stachev*, C-15/24 PPU, EU:C:2024:399, 72 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

71 Pirma, dėl Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunkčio formuluotės pažymėtina, kad sąvoka „eksportuotos iš Birmos (Mianmaro)“, nesant papildomo patikslinimo, gali apimti ir tiesiogiai, ir netiesiogiai iš šios šalies importuotus produktus.

72 Tokiomis aplinkybėmis, kiek tai susiję, antra, su Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto kontekstu, reikia priminti, kad šioje nuostatoje įtvirtinti du draudimai importuoti iš Birmos (Mianmaro), t. y. viena vertus, draudimas importuoti šios šalies kilmės prekes, nustatytas šio 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktyje, ir, kita vertus, draudimas importuoti iš tos šalies eksportuotas prekes, įtvirtintas minėto 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje.

73 Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunkčiu konkrečiai siekta užtikrinti, kad „Birmos (Mianmaro) kilmės“ prekės patektų į šio reglamento taikymo sritį, net jeigu jos importuotos į Sąjungą ne tiesiogiai iš Birmos (Mianmaro), bet per trečiąsias šalis. Tačiau ši nuostata būtų perteklinė, jei šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktis būtų aiškinamas taip, kad į šios nuostatos taikymo sritį patenka visos prekės, kurios tam tikru momentu buvo Birmoje (Mianmare), t. y. net ir prekės, kurios buvo Birmos (Mianmaro) kilmės ir kurios tokios nebėra dėl svarbaus perdirbimo ar apdorojimo trečiojoje šalyje.

74 Trečia, iš Reglamento Nr. 194/2008 6 konstatuojamosios dalies matyti, kad, atsižvelgiant į Birmos (Mianmaro) karinio režimo jau ilgai vykdomus sunkius ir nuolatinius žmogaus teisių pažeidimus, atnaujinant ir sustiprinant šios šalies atžvilgiu priimtas ribojamąsias priemones, šiuo reglamentu siekiama skatinti pagarbą pagrindinėms žmogaus teisėms ir taip ginti visuomenės etikos principus. Be to, iš šio reglamento 7 konstatuojamosios dalies matyti, kad šiame reglamente numatytos naujos ribojamosios priemonės buvo skirtos sektoriams, kurie yra šio karinio režimo

pajamų šaltiniai, pavyzdžiui, medienai ir medienos produktams. Tačiau iš šių Reglamento Nr. 194/2008 tikslų nematyti, kad priimdamas šį reglamentą, skirtą Birmai (Mianmarui), Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų siekęs taikyti jo 2 straipsnio 2 dalies a punkte numatytą importo draudimą visoms prekėms iš trečiųjų šalių, pagamintoms iš Birmos (Mianmaro) kilmės prekių.

75 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje esančią frazę „eksportuotos iš Birmos (Mianmaro)“ reikia aiškinti taip, kad šios nuostatos taikymo sritis apima tik prekes, kurios buvo importuotos į Sąjungą tiesiogiai iš Birmos (Mianmaro).

Dėl trečiojo klausimo

76 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis turi būti aiškinamas taip, kad valstybių narių muitinėms nagrinėjant, ar ši nuostata buvo pažeista, joms privalomi trečiosios šalies išduoti kilmės sertifikatai, kuriuose nurodyta, kad atitinkamos prekės yra šios šalies kilmės.

77 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Reglamente Nr. 194/2008 nenumatyta pareigos pateikti dokumentą, kuriuo būtų galima pagrįsti šiame reglamente nurodytų prekių kilmę. Jo 2 straipsnio 3 dalyje tik nustatyta, kad prekių kilmė turi būti nustatoma pagal taikytinas Bendrijos muitinės kodekso nuostatas.

78 Kaip matyti iš Bendrijos muitinės kodekso 26 straipsnio, nors Sąjungos teisės aktai numato, kad prekių kilmė turi būti pagrįsta pateikiant dokumentą, tokio dokumento pateikimas netrukdo muitinei, kilus didelių abejonių, reikalauti, kad būtų pateikta bet kurių papildomų įrodymų, siekiant įsitikinti, kad nurodyta kilmė tikrai atitinka Sąjungos teisės aktais šioje srityje nustatytas taisykles. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad *a posteriori* kontrolės tikslas yra patikrinti kilmės sertifikate nurodytos kilmės teisingumą (2016 m. birželio 30 d. Sprendimo *Selena România*, C-416/15, EU:C:2016:501, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

79 Iš to matyti, jog tai, kad prekė turi kilmės sertifikatus, nėra aplinkybė, kuria galima remtis ginčijant už šių prekių importą mokėtinų muitų išieškojimą, jei po šio importo buvo nustatyta, kad minėti sertifikatai neteisingi (2016 m. birželio 30 d. Sprendimo *Selena România*, C-416/15, EU:C:2016:501, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

80 Iš šios jurisprudencijos, susijusios su Bendrijos muitinės kodekso 26 straipsniu, matyti, kad net jei egzistuoja pareiga pateikti dokumentą, kaip antai kilmės sertifikatą, siekiant įrodyti atitinkamų prekių kilmę, šis dokumentas muitinėms nėra privalomas. Juo labiau taip yra tuo atveju, kai tokios pareigos nėra.

81 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis turi būti aiškinamas taip, kad, valstybių narių muitinėms nagrinėjant, ar ši nuostata buvo pažeista, joms neprivalomi trečiosios šalies išduoti kilmės sertifikatai, kuriuose nurodyta, kad atitinkamos prekės yra šios šalies kilmės.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

82 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **2008 m. vasario 25 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 194/2008 dėl riboja[mųjų] priemonių Birmai (Mianmarui) atnaujinimo ir sustiprinimo, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 817/2006, 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis, siejamas su 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, 24 straipsniu,**

   turi būti aiškinamas taip:

   – **tikmedžio rąstų genėjimas, nužievinimas ar tašymas formuojant stačiakampio skerspjūvį nėra perdirbimas ar apdorojimas, lemiantis atlikus tokias operacijas gautų prekių kilmę,**

   – **tikmedžio rąstų perdirbimas į pjautinę medieną yra perdirbimas ar apdorojimas, lemiantis atlikus tokią operaciją gautos prekės kilmę.**

2. **Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje esanti frazė „eksportuotos iš Birmos (Mianmaro)“**

   turi būti aiškinama taip:

   šios nuostatos taikymo sritis apima tik prekes, kurios buvo importuotos į Europos Sąjungą tiesiogiai iš Birmos (Mianmaro).

3. **Reglamento Nr. 194/2008 2 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis**

   turi būti aiškinamas taip:

   valstybių narių muitinėms nagrinėjant, ar ši nuostata buvo pažeista, joms neprivalomi trečiosios šalies išduoti kilmės sertifikatai, kuriuose nurodyta, kad atitinkamos prekės yra šios šalies kilmės.

Parašai.